«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Советы КАРАРЫ

2021 елның 17 декабре **№53**

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеген Шәһәр төзелеше проектлауның җирле нормативларын раслау турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешенең 20 пункты, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының «Шәһәр төзелешен проектлауның җирле нормативларын әзерләү һәм раслау» 2004 елның 29 декабрендәге 190-ФЗ (02.07.2021 редакциясендә)Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә , «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Советы карар чыгарды :

1. «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеген Шәһәр төзелеше проектлауның җирле нормативларын, кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны түбәндәге адреслар буенча мәгълүмат такталарында игълан итәргә: Татарстан Республикасы, Кама Тамагы районы, Кама Тамагы ш.т.п., Совет ур., 11 йорт (административ бина);
ТР, Кама Тамагы районы, Кама Тамагы штп, К.Маркс ур.105 йорт,(китапханә бинасы) Маркс, 105 йорт (китапханә бинасы), шулай ук Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталында бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге башлыгы урынбасары Дәүләтшин Раил Хәмит улына йөкләргә.

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Советы рәисе,
«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Башлыгы **Н.А.Вазыйхов**

«Татарстан Республикасы Кама
Тамагы муниципаль районының
Кама Тамагы шәһәр тибындагы
поселогы» муниципаль берәмлеге
Советының 2021 елның 17
декабрендәге 53 номерлы
карарына кушымта

«ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КАМА ТАМАГЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ КАМА ТАМАГЫ ШӘҺӘР ТИБЫНДАГЫ ПОСЕЛОГЫ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕ ПРОЕКТЛАШТЫРУНЫҢ ҖИРЛЕ НОРМАТИВЛАРЫ

Кама Тамагы 2021

ЭЧТӘЛЕК

1.ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР 4

2.ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ 6

3."ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КАМА ТАМАГЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КАМА ТАМАГЫ ШӘҺӘР ТИБЫНДАГЫ ПОСЕЛОГЫ" МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ ШӘҺӘР ҖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ...7

4.ТӨП ӨЛЕШЕ. ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАР БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТЕЛЕШНЕҢ МИНИМАЛЬ РӨХСӘТ ИТЕЛГӘН ДӘРӘҖӘСЕНЕҢ ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ, МОНДЫЙ ОБЪЕКТЛАРНЫҢ ШӘҺӘР ҖИРЛЕГЕ ХАЛКЫ ӨЧЕН ТЕРРИТОРИАЛЬ МӨМКИН БУЛГАН МАКСИМАЛЬ ДӘРӘҖӘДӘ ФАЙДАЛАНЫЛУЫ КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫҢ НОРМАТИВ ИХТЫЯҖЫ ҺӘМ АЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА РЕКОМЕНДАЦИЯЛӘР.9

4.1. Торак зоналары территориясен тәэмин итүнең исәп күрсәткечләре.10

4.2. Мәдәният өлкәсендә һәм ял итүне оештыру өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары...11

4.3. Шәһәр җирлегенең физик культура һәм массакүләм спорт өлкәсендәге җирле әһәмияттәге объектлары...12

4.4. Сәламәтлек саклау өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары. 12

4.5. Сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары...13

4.6. Шәһәр җирлегенең мәгълүмат һәм элемтә өлкәсендәге җирле әһәмияттәге объектлары...14

4.7. Идарә итү учреждениеләре һәм кредит-финанс оешмалары өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары......................................16

4.8. Торак-коммуналь хуҗалык объектлары өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары...17

4.9. Җәмәгать тәртибен саклау өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары...18

4.10. Шәһәр җирлегенең көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын утильләштерү һәм эшкәртү өлкәсендәге җирле әһәмияттәге объектлары, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр..19

4.11. Шәһәр җирлегенең муниципаль район чикләрендә һәм шәһәр җирлекләренең торак пунктлары чикләрендә торак пунктлар чикләреннән тыш транспорт хезмәте күрсәтү һәм җирле әһәмияттәге автомобиль юллары өлкәсендәге җирле әһәмияттәге объектлары. 21

4.12. Шәһәр җирлегенең территорияләрне төзекләндерү һәм яшелләндерү өлкәсендәге җирле әһәмияттәге объектлары. 24

4.13. Шәһәр җирлегенең халыкны электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү өлкәсендәге җирле әһәмияттәге объектлары. 25

4.13.1 . Шәһәр җирлеге халкының электр белән тәэмин итү объектларында норматив ихтыяҗын билгеләүгә тәкъдимнәр. 25

4.13.2 . Шәһәр җирлеге халкының җылылык белән тәэмин итү объектларында норматив ихтыяҗын билгеләүгә тәкъдимнәр. 26

4.13.3 . Шәһәр җирлеге халкының газ белән тәэмин итү объектларында норматив ихтыяҗын билгеләүгә тәкъдимнәр..27
4.13.4 . Су белән тәэмин итү объектларында шәһәр җирлеге халкының норматив ихтыяҗларын билгеләүгә тәкъдимнәр...27
4.13.5 . Су бүлеп бирелгән объектларда шәһәр җирлеге халкының норматив ихтыяҗларын билгеләүгә тәкъдимнәр...28

ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘҮ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеген шәһәр төзелешен проектлауның җирле нормативлары (алга таба - нормативлар) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының норматив-хокукый актлары нигезендә эшләнгән.

Әлеге нормативлар белән җайга салынмаган мәсьәләләр Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган законнар һәм норматив-техник документлар белән «Техник җайга салу турында» 2002 елның 27 декабрендәге 184-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре нигезендә җайга салына.

Әлеге нормативлар, оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә, «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы шәһәр төзелеше эшчәнлегенең барлык субъектлары өчен мәҗбүри.

Шәһәр төзелешен проектлауның җирле нормативларын раслау, аларга үзгәрешләр кертү федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге җирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Әлеге нормативлар шәһәр җирлеге халкының җирле әһәмияттәге җирлекләре объектлары белән тәэмин ителешнең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре җыелмасын; мондый объектларның шәһәр җирлеге халкы өчен максималь мөмкин булган территория белән тәэмин ителешенең исәп-хисап күрсәткечләрен билгели.

Шәһәр җирлеге халкының минималь мөмкин булган тәэмин ителеш дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре һәм мондый объектларның шәһәр җирлеге халкы өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре билгеләнә торган җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларына түбәндәге өлкәләргә карый торган объектлар керә:

– халыкны электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, су чыгару;
– торак пунктлар чикләрендә җирле әһәмияттәге автомобиль юллары, җирлекнең җирле әһәмияттәге транспорт объектлары;
– социаль яклауга мохтаҗ гражданнарның хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше;
– мәдәният, массакүләм ял итү, ял итү;
– мәгълүматлаштыру һәм элемтә;
– физик культура һәм массакүләм спорт;
– көнкүреш калдыкларын җыю һәм алып китү, төзекләндерү һәм яшелләндерү;
– ритуаль хезмәтләр күрсәтү;
– социаль тәэмин итү һәм социаль яклау.

Нормативлар түбәндәге өлешләрне үз эченә ала:

– төп өлеш (шәһәр җирлеге халкының җирле әһәмияттәге җирлекләре объектлары белән тәэмин ителешнең минималь мөмкин булган дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; мондый объектларның шәһәр җирлеге халкы өчен максималь рөхсәт ителә торган дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре);

– нормативларның төп өлешендә булган исәп-хисап күрсәткечләрен куллану кагыйдәләре һәм өлкәсе;

– җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларында шәһәр җирлеге халкының норматив ихтыяҗын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр;

– «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге шәһәр җирлегенең кыскача характеристикасы;

– нормативларның төп өлешендә булган исәп-хисап күрсәткечләрен нигезләү материаллары.

2. ИСӘП -ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ ӨЛКӘСЕ ҺӘМ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

Әлеге нормативлар белән билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләр «Кама Тамагы проспекты» шәһәр җирлеген территориаль планлаштыру документларын әзерләгәндә, килештергәндә, раслаганда һәм гамәлгә ашырганда, Кама Тамагы шәһәр җирлеге территорияләренә карата эшләнә торган территорияне планлаштыру документларын эшләгәндә кулланыла.

Шәһәр төзелешен проектлау нормативлары дәүләт хакимияте органнары һәм җирле үзидарә органнары, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарның үтәлешенә контроль һәм күзәтчелек органнары карарларын кабул итү өчен файдаланыла.

Шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары исемлеге, җирлек халкының минималь мөмкин булган тәэмин ителеш дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның шәһәр җирлеге халкы өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре әлеге нормативларның төп өлешендә китерелгән, алар үтәлү өчен мәҗбүри.

Гамәлдәге норматив документларны, шул исәптән әлеге нормативларда сылтама бирелгәннәрне гамәлдән чыгарганда һәм (яисә) үзгәрткәндә, гамәлдән чыгарылган нормаларга таянырга кирәк.

3. ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КАМУСТЬИН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КАМУСТЬ ӨЧЕН ШӘҺӘР ТИБЫНДАГЫ ПОСЕЛОГЫ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ ШӘҺӘР ҖИРЛЕГЕНЕҢ КРАТКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге шәһәр җирлегенең кыскача характеристикасы, шулай ук халыкның саны, тыгызлыгы һәм социаль-демографик составы турында белешмәләр, шәһәр җирлегенең башка характерлы үзенчәлекләре 1 нче таблицада китерелгән

1 нче таблица

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге шәһәр җирлегенең кыскача характеристикасы

№ п\п	Күрсәткеч исеме	Характеристика
1	Шәһәр җирлеге территориясенең муниципаль район һәм Татарстан Республикасы структурасында урнашуы	«Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең шәһәр җирлеге Кама Тамагы муниципаль районының көньяк-көнчыгыш өлешендә, Татарстан Республикасының көнбатыш өлешендә урнашкан. «Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең шәһәр җирлеге Кама Тамагы муниципаль районының административ үзәге булып тора
2	Торак пункт чикләрендә территориянең гомуми мәйданы, гектар	1018,9
4	2021 елның 1 гыйнварына даими халык саны	
	барлыгы, мең кеше.	4655
	шул исәптән: балалар яше хезмәткә сәләтле яшьтәге хезмәткә сәләтле яшьтән өлкәнрәк	 951 2832 872
5	2030 елга даими халык санын фаразлау	4923
6	01.01.2021 елга торак фонды күләме, мең кв. метр торак мәйданы	
	барлыгы, мең кв.м	157,5
	шул исәптән: индивидуаль торак фонды - күпфатирлы торак фонды	 124,4 33,1
7	Халыкның торак белән тәэмин ителеш дәрәҗәсе, кв. м/кеше.	33,8
8	«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге шәһәр җирлеге территориясендә табигать-климат шартлары	
	климат районы (төзелеш өчен климатик районлаштыру картасы нигезендә)	II

	сейсмик куркыныч дәрәҗәсе (баллар)	6 – 7
	табигать-климат шартларының гомуми бәяләнүе	уңайлы

4. ҮЗЕНЧЕ. ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАР БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТЕЛЕШНЕҢ МИНИМАЛЬ РӨХСӘТ ИТЕЛГӘН ДӘРӘҖӘСЕНЕҢ ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ, АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ХАЛКЫ ӨЧЕН МОНДЫЙ ОБЪЕКТЛАРНЫҢ ТЕРРИТОРИАЛЬ ЯКТАН МӨМКИН БУЛГАН МАКСИМАЛЬ ДӘРӘҖӘДӘ ҮТЕМЛЕ БУЛУЫ КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫҢ НОРМАТИВ ИХТЫЯҖЫ ҺӘМ АЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА РЕКОМЕНДАЦИЯЛӘР.

4.1. Торак зоналары территориясен тәэмин итүнең исәп күрсәткечләре.

Социаль яклауга һәм ярдәмгә мохтаҗ гражданнарның торак хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше өлкәсендә җирле әһәмияттәге объектлар өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре 2 нче таблицада бирелгән.

2 нче таблица

Торак төзелеше өлкәсендә җирле әһәмияттәге объектлар өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

№ т/б	Объектның аталышы	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе		Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь мөмкин булган дәрәҗәсе
		2021 ел	2030 ел	
1	Шәһәр торак пунктларында торак урыннары	23,1	30,5	Билгеләнми
Искәрмә: Расчетлы күрсәткечләр перспективага 2025, 2035 елларда ирешелгән торак урыннарның гомуми мәйданы белән тәэмин ителешенең факттагы минималь дәрәҗәсен исәпкә алып төзәтелә.				

Торак төзелеше күләмнәренең һәм торак төзелеше типларының хисап күрсәткечләре гамәлдәге һәм фаразлана торган социаль-демографик вәзгыятьне һәм халыкның керем дәрәҗәсен исәпкә алып башкарылырга тиеш.

Торак төзелеше характеры нигезендә 3 нче таблицада китерелгән төзелеш типлары аерылып тора.

3 нче таблица

Торак төзелеше характеристикалары

№ т/б	Торак төзелеш тибы	Төзелеш характеристикасы
1	Кече катлы торак төзелеше	3 катка кадәр биеклектәге индивидуаль утар төзелеше; 3 катка кадәр биеклектәге блокланган торак йортлар төзү; 4 катка кадәр биеклектәге күпфатирлы торак йортлар белән төзелеш
2	Урта катлы торак төзелеше	5-8 катлы күпфатирлы торак йортлар төзү
3	Күпкатлы торак төзелеше	9 катлы һәм аннан югарырак биеклектәге күпфатирлы торак йортлар белән төзелеш

Торак төзелеше типларын бүлеп бирү, аларны оештыруга карата таләпләрне билгеләү җирдән файдалану һәм шәһәр җирлеген төзү кагыйдәләре белән гамәлгә ашырыла.

Торак пунктларда торак төзүнең норматив параметрлары 7 нче бүлекнең 42.13330.2016 СНиП 2.07.01-89 Актуализацияләнгән редакция таләпләре нигезендә билгеләнә. Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү».

4.2. Мәдәният өлкәсендә һәм ял итүне оештыру өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары

Мәдәният, массакүләм ял итү, ял итү объектларын һәм аларның параметрларын урнаштыруга таләпләр 42.13330.2016 «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү" (Д кушымтасы).

«Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге халкының мәдәният һәм ял итү объектлары белән тәэмин ителеш дәрәҗәсенең тәкъдим ителә торган күрсәткечләре, мондый объектларның халык өчен территориаль мөмкинлекләре дәрәҗәсе 4 нче таблица нигезендә кабул ителергә тиеш.

4 нче таблица

Мәдәният өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары өчен һәм ял вакытын оештыру өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

<table>
<tr><th>№ т/б</th><th>Объект исеме</th><th>Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе</th><th>Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь мөмкин булган дәрәҗәсе</th></tr>
<tr><td rowspan="4">1</td><td colspan="3">Клуб учреждениеләре, шул исәптән:</td></tr>
<tr><td>0,2 дән 1 мең кешегә кадәр.</td><td>1000 кешегә 500 - 300 урын.</td><td rowspan="3">Транспорт белән барып җитү өчен 60 минут</td></tr>
<tr><td>1 дән 2 мең кешегә кадәр</td><td>300 - 1000 кешегә 230 урын.</td></tr>
<tr><td>2 дән 5 мең кешегә кадәр</td><td>1000 кешегә 230 - 190 урын</td></tr>
<tr><td>2</td><td>Шәһәр массакүләм китапханәләре</td><td>1000 кешегә 4-4,5 мең берәмлек саклау;
1000 кешегә 2-3 укучы урыны.</td><td>Транспорт белән барып җитү мөмкинлеге 30 минут</td></tr>
<tr><td>3</td><td>Ял вакытын оештыру һәм һәвәскәр эшчәнлек өчен биналар</td><td>50-60 кв.м. идән мәйданы 1000 кешегә.</td><td>җәяүлеләр өчен 30 минут</td></tr>
<tr><td>4</td><td>Кинотеатрлар</td><td>1000 кешегә 25 - 35 утырту урыны.</td><td>билгеләнми</td></tr>
<tr><td>5</td><td>Концерт заллары</td><td>1000 кешегә 3,5 - 5 утырту урыны.</td><td>билгеләнми</td></tr>
<tr><td colspan="4">Искәрмә.
1. Зур торак пунктлар өчен азрак исәп-хисап күрсәткечен кабул итәргә кирәк.
2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы карары нигезендә халыкны клуб учреждениеләре һәм китапханәләр хезмәтләре белән тәэмин итүнең социаль гарантияләре дәрәҗәсе 2024елга кадәр гамәлдәге тәэмин ителеш дәрәҗәсендә кабул ителә.</td></tr>
</table>

Мәдәният объектларының санын, составын һәм шәһәр торак пунктларында проектлана торган ял вакытын билгеләгәндә өстәмә рәвештә күчеп килүче халыкны 60 минуттан да артык булмаган урынга күчерү өчен билгеләнгән торак пунктлардан исәпкә алырга кирәк.

Шәһәр торак пунктларында укучыларга һәм халыкка җәяүлеләр йөри алу мөмкинлеге чикләрендә 500 метр чамасы файдалану өчен мәдәни-массакүләм һәм физкультура-савыктыру эшен оештыру өчен бердәм комплекслар формалаштыру тәкъдим ителә.

Мәдәният объектлары һәм халыкның ялын оештыру өчен җир кишәрлекләренең күләме проектлауга бирелгән бирем нигезендә билгеләнә.

4.3. Шәһәр җирлегенең физик культура һәм массакүләм спорт өлкәсендәге җирле әһәмияттәге объектлары.

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге шәһәр җирлегенең физик культура һәм массакүләм спорт объектлары белән тәэмин ителеш дәрәҗәсенең, мондый объектларның халык өчен территориаль мөмкинлекләре дәрәҗәсенең тәкъдим ителә торган күрсәткечләрен 5 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

5 нче таблица

Физик культура һәм массакүләм спорт өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь мөмкин булган дәрәҗәсе
1	Гомуми файдаланудагы физкультура-спорт заллары	1000 кешегә идән мәйданы 80 кв.м.	60 мин. транспорт белән барып җитү
2	Спорт мәйданчыгы (уен спорт мәйданчыгын һәм (яисә) урам тренажерларын, турникларны үз эченә алган яссы спорт корылмасы)*	1000 кешегә исәпләнгән һәр кешегә 1 объект, әмма кимендә 1 объект	500 м җәяүлеләр өчен
3	Йөзү бассейннары	1000 кешегә 25 кв.м су көзгесе.	60 мин. транспорт белән барып җитү

Халыкның спорт корылмаларына ихтыяҗын исәпләгәндә, муниципаль районның җирле әһәмияттәге корылмаларын исәпкә алу тәкъдим ителә.

Әлеге объектларны урнаштыру башка шундый ук объектларның якынлыгын исәпкә алып, транспорт элемтәләрен оештыруны, урамнар, юллар һәм җәяүлеләр юллары челтәрләре белән үзара бәйләнештә булуны күздә тотарга кирәк.

Физик культура һәм массакүләм спорт объектларын мәгариф мәктәпләренең һәм башка уку йортларының, ял һәм мәдәният учреждениеләренең спорт объектлары белән территорияне кыскарту мөмкинлеге белән бергә алып бару рөхсәт ителә.

Физкультура-спорт корылмалары өчен җир участогы күләмен 1000 кешегә 0,7-0,9 га кабул итәргә кирәк.

4.4. Сәламәтлек саклау өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары.

Сәламәтлек саклау объектларында «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге халкының тәэмин ителеш дәрәҗәсенең тәкъдим ителә торган күрсәткечләрен, мондый объектларның халык өчен территориаль мөмкинлекләре дәрәҗәсен 6 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

6 нче таблица

Сәламәтлек саклау өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь мөмкин булган дәрәҗәсе
1	Поликлиникалар, амбулаторияләр, диспансерлар (стационар булмаган)	1 сменага 1000 кешегә 18,15 йөреш.	800 м
2	Фельдшерлык яки фельдшер-акушерлык пунктлары	1 сменага 1000 кешегә 18,15 йөреш.	Транспорт белән барып җитү мөмкинлеге 30 минут
3	Аптекалар	1 объект 10 мең кешегә / 50 кв. метр гомуми мәйдан 1 мең кешегә	500 м җәяүлеләр өчен

Сәламәтлек саклау объектларын урнаштыруга һәм аларның параметрларына карата таләпләр СП 42.13330.2016 актуаль редакциясе СНиП 2.07.01-89*. Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү (Д кушымтасы) һәм башка норматив документлар белән.

Амбулатор-поликлиника учреждениеләре, стационар булмаган диспансерлар өчен җир участогы күләмен сменага 100 йөрешкә 0,1 га, ләкин объектка кимендә 0,3 га карауны күздә тотарга кирәк. Мәктәпкәчә балалар учреждениеләре белән поликлиникаларның турыдан-туры күршелеге рөхсәт ителми.

Фельдшерлык-акушерлык пункты өчен җир участогының күләмен 0,2 га итеп кабул итәргә кирәк.

Аптекка җир участогының күләмен 0,2 га итеп кабул итәргә кирәк, йә алар төзелгән булырга мөмкин.

4.5. Сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары.

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге халкының сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары белән тәэмин ителеш дәрәҗәсенең тәкъдим ителә торган күрсәткечләре, мондый объектларны халык өчен территориаль яктан алу мөмкинлеге дәрәҗәсенең 7-нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

7 нче таблица

Сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь мөмкин булган дәрәҗәсе
1	Кибетләр, шул исәптән:	1000 кешегә 280 (100) кв.м сәүдә мәйданы.	күпкатлы йортлар 500 м булганда, бер үк вакытта - ике катлы төзелешләр 800 м.
	азык-төлек товарлары	1000 кешегә 100 (70) кв.м сәүдә мәйданы.	
	азык-төлек булмаган	1000 кешегә 180 (30) кв.м	

	товарлар	сәүдә мәйданы.	
2	Көнкүрешкә хезмәт күрсәтү предприятиеләре	1000 кешегә 9 эш урыны.	күпкатлы йортлар 500 м булганда, бер үк вакытта - ике катлы төзелешләр 800 м.
	халыкка турыдан-туры хезмәт күрсәтү өчен	1000 кешегә 5 эш урыны.	
	предприятиеләргә хезмәт күрсәтү өчен	1000 кешегә 4 эш урыны.	
3	Базар комплекслары	1000 кешегә 24-40 (7) кв.м сәүдә мәйданы.	билгеләнми
4	Җәмәгать туклануы предприятиеләре	1000 кешегә 40 (8) урын.	күпкатлы йортлар 500 м булганда, бер үк вакытта - ике катлы төзелешләр 800 м.
5	Мунчалар	1000 кешегә 24-40 (7) кв.м сәүдә мәйданы	билгеләнми

Сәүдә предприятиеләренең җир кишәрлекләре күләмнәрен сәүдә мәйданының квадратына карап кабул итәргә кирәк:

250 кв.метрга кадәр - 100 кв.м. мәйданга 0,08 га кадәр;

св. 250 - 650 кв.м. - 0,08 - 0,06 га 100 кв.м. мәйданга;

св. 650 до 1500 кв.м. - 0,06 - 0,04 га 100 кв.м. мәйданга;

св. 1500 до 3500 кв.м. - 0,04 - 0,02 га 100 кв.м. мәйданга;

св. 3500 кв.м. - 100 кв.м. мәйдандагы сәүдә 0,02 га.

Предприятиеләрне инженер системалары һәм коммуникацияләр белән автоном тәэмин иткән, шулай ук алар территориясендә ярдәмче биналар һәм корылмалар урнаштырган очракта, кишәрлек мәйданы 50 %ка кадәр артырга мөмкин.

Базар комплексларының җир кишәрлекләре күләмен, сыйдырышлылыгына карап, базар комплексының 7 дән 14 кв.метрга кадәр сәүдә мәйданы кабул итәргә кирәк:

14 кв.м - сәүдә мәйданы 600 кв.м.;

7 кв.м. - 3000 кв.м. сәүдә мәйданы.

Җәмәгать туклануы предприятиеләре өчен җир кишәрлекләренең күләмен урыннар санына карап кабул итәргә кирәк:

50 урынга кадәр утырту урыны - 100 урынга 0,2-0,25 га;

50дән 150 урынга кадәр - 100 урынга 0,2-0,15 га;

150 урында - 100 урынга 0,1 га.

Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре өчен җир кишәрлекләре күләмен аларның куәтенә (эш урыннары санына) бәйле рәвештә кабул итәргә кирәк:

10нан алып 50 колга.урынга - 10 кол урынына 0,1-0,2 га;

б. 50 - 150 кол.урынга - 0,05-0,08 га 10 кол урынга;

св. 150 кол. мест - 0,03-0,04 га 10 кол.

Мунча өчен җир кишәрлекләре күләме объектка 0,2-0,4 га кабул ителә.

4.6. Шәһәр җирлегенең мәгълүмат һәм элемтә өлкәсендәге җирле әһәмияттәге объектлары.

Шәһәр җирлеге халкы өчен мондый объектларның мәгълүматлаштыру һәм

элемтә объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең, территориаль яктан файдалану дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен 8 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

8 нче таблица

Мәгълүмат һәм элемтә объектлары өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь мөмкин булган дәрәҗәсе
1	Почта элемтәсе бүлеге (микрорайонга)	1 элемтә бүлеге 9-25 мең кешегә.	500 метр
2	Районнарара почтамт	1 объект 50 - 70 почта элемтәсе бүлеге	билгеләнми
3	Автомат телефон станциясе (1000 кешегә 600 номер исәбеннән)	1 объект 10 - 40 мең номерга	билгеләнми
4	Ялгыз автоматик телефон станциясе	10 АТСка 1 объект	билгеләнми
5	Концентратор	1,0 - 5,0 мең номерга объект	билгеләнми
6	Терәк-көчәйтү станциясе	1 объект 60-120 мең абонентка	билгеләнми
7	Чыбык үткәргеч тапшыруның блог-станциясе	1 объект 30-60 мең абонентка	билгеләнми
8	Яңгыравыклы трансформатор подстанцияләре	10-12 мең абонентка 1 объект	билгеләнми
9	Кабельле телевидение техник үзәге	Торак районга 1 объект	билгеләнми

Микрорайон, торак районы элемтә бүлегенең җир участогы күләме, хезмәт күрсәтүче халык санына карап, исәпләнә:

9 мең кешегә кадәр - объектка 0,07-0,085 га;

9дан 18 мең кешегә кадәр - объектка 0,09-0,1 га.

Мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларын урнаштыру өчен җир кишәрлекләре мәйданнарын түбәндәгеләр кабул итәргә кирәк:

- автомат телефон станциясе - объектка 0,25 га;
- автоматик телефон станциясендә - объектка 0,3 га;
- концентратор - 40-100 кв.м;
- терәк-көчәйтү станциясе - объектка 01-0,15 га;
- үткәргеч тапшыруның блок-станциясе - объектка 0,05-0,7 га;
- тавыш трансформатор подстанцияләре - объектка 50-70 кв.м;
- Кабельле телевидениенең техник үзәге - объектка 0,3-0,5 га.

Яңа төзелешне гамәлгә ашырганда телекоммуникация системаларын, эфир цифрлы телевидениесен күмәк кабул итү системаларын урнаштыру һәм йорт эчендәге эчке коммуникацияләр буенча бер үк вакытта хезмәт күрсәтү өчен кимендә өч элемтә операторы тарафыннан кирәкле яшерен эчке коммуникацияләр буенча элемтә челтәрләрен салу күздә тотыла.

Яңа территорияләрне төзегәндә, гражданнар оборонасы сигналлары һәм

гадәттән тыш хәлләр сигналлары буенча халыкка хәбәр итү системасының локаль челтәрләрен урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

Предприятиеләрне, элемтә биналарын һәм корылмаларын, радиотапшыруларны һәм телевидениене, янгын сүндерү һәм саклау сигнализациясен урнаштыру, инженерлык җиһазлары системаларын диспетчерлаштыру гамәлдәге норматив документлар таләпләренә туры китереп башкарылырга тиеш.

Элемтә предприятиеләре биналарын күрше предприятиеләргә яисә технологик процесслар булган, зарарлы, коррозияле-актив, җир сөрүче матдәләр һәм тузан бүлеп чыгару чыганаклары булган, аларның санитар-яклау зоналарыннан читтә өстенлек итүче юнәлештәге җилләрнең беренче ягындагы урнаштырырга кирәк.

Шәһәр ара телефон станцияләрен, шәһәр телефон станцияләрен, телеграф төеннәрен һәм станцияләрен, үткәргеч тапшырулар станцияләрен квартал яки торак пункт микрорайоны эчендә проектларга кирәк.

Элемтә бүлекләре торак төзелеше зонасында урнашырга тиеш.

Элемтә линияләрен «Элемтә линияләре өчен җирләр бүлеп бирү нормативлары» СН461-74 таләпләре нигезендә урнаштырырга кирәк.

4.7. Идарә итү учреждениеләре һәм кредит-финанс оешмалары өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары.

Шәһәр җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан файдалана алырлык дәрәҗәдә тәэмин ителешенең минималь мөмкин булган дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен 9 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

9 нче таблица

Идарә һәм финанс өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь мөмкин булган дәрәҗәсе
1	Идарә итү оешмалары һәм учреждениеләре	Техник регламентлар нигезендә	Билгеләнми
2	Банкларның бүлекчәләре һәм филиаллары	2-3 мең кешегә операция урыны	500 м.

Идарә учреждениеләре оешмалары өчен җир кишәрлекләре күләме 60-44 кв.м. исәбе белән бинаның катылыгы 2-3 эт.; 44-18,5 кв.м. тәшкил иткән бер хезмәткәргә кабул ителә. Зур мәйдан азрак катлы объектлар өчен кабул ителә.

Банклар бүлекчәләренең җир кишәрлеге күләме 3 операция урынын урнаштырганда 0,05 га исәбеннән кабул ителә.

4.8. Торак-коммуналь хуҗалык объектлары өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары.

Халыкның торак-коммуналь хуҗалык объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең, мондый объектларның шәһәр җирлеге халкы өчен территориаль яктан файдалану дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен 10 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

10 нче таблица

Торак-коммуналь хуҗалык өлкәсендә җирле әһәмияттәге объектлар өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь мөмкин булган дәрәҗәсе
1	Кунакханә	1000 кешегә 3 урын.	билгеләнми
2	Торак-эксплуатация оешмалары	1 объект 20 мең кешегә.	билгеләнми
3	Традицион күмү зираты*	1000 кешегә 0,3 га, әмма 40 га артык түгел	билгеләнми
*Халык санын, халык санының перспективалы үсешен һәм үлүчеләр коэффициентын исәпкә алып билгеләнә.			

Кунакханә җир биләмәсенең күләме түбәндәге урыннар саныннан чыгып кабул ителә:

25 тән 100 урынга кадәр - 55 кв.м. 1 урынга;

св. 100 - 30 кв.м. на 1 место.

Торак-эксплуатация оешмасының җир кишәрлеге күләме объектка 0,3 га тәшкил итә.

Зиратларның җир кишәрлеге күләме халыкның тәэмин ителеш дәрәҗәсен исәпләп, әмма 40 гектардан да артык булмаган күләмдә кабул ителә. Халык санын һәм халык санының перспективалы үсешен исәпкә алып билгеләнә.

Торак-коммуналь хуҗалык предприятиеләреннән торак йортларның стеналарына, гомуми белем бирү мәктәпләренә, балалар бакчаларына һәм сәламәтлек саклау учреждениеләренә кадәр ераклык 11 нче таблицада күрсәтелгән.

11 нче таблица

Зиратлардан торак йортларның стеналарына, гомуми белем бирү мәктәпләренең, балалар бакчаларының һәм сәламәтлек саклау учреждениеләренең стеналарына кадәр ераклыгы

Биналар (җир кишәрлекләре)	Торак-коммуналь хуҗалык предприятиеләре биналарыннан (кишәрлекләре чикләреннән) ераклык, м		
	Торак йортлар диварларына кадәр	Гомуми белем бирү мәктәпләре, балалар мәктәпкәчә һәм сәламәтлек саклау учреждениеләре биналарына кадәр	Су алу корылмаларына кадәр
Икенчел чимал кабул итү пунктлары	20	50	-
Традицион күмү һәм крематория зираты (мәйданы 20 дән 40	500	500	1000 дән дә ким түгел (су белән тәэмин итү

гектарга кадәр)			чыганагының санитар саклау пояслары һәм фильтрлау вакыты исәпләүләре буенча)
Традицион күмү һәм крематория зираты (мәйданы 10 дан 20 гектарга кадәр)	300	300	
Традицион күмү һәм крематория зираты (мәйданы 10 гектардан кимрәк)	100	100	-

Икенчел чимал кабул итү пунктларын яшел утыртмалар полосасы белән аерырга һәм аларга автомобиль транспорты өчен керү юлларын күздә тотарга кирәк.

Зиратларны торак пунктларның торак төзелеше территориясенә карата үлчәнгән яктан урнаштырырга кирәк.

Җирләүнең яңа урыннарын булдыру, гамәлдәге күмү урыннарын реконструкцияләү экологик һәм санитария-гигиена экспертизасының уңай бәяләмәсе булганда мөмкин.

Зиратка илтә торган участок түбәндәге таләпләрне канәгатьләндерергә тиеш: 1,5 м тирәнлектә урнашкан коры, уңдырышлы туфрак (комлы, комлы) 1,5 м тирәнлектә һәм аннан да түбәнрәк, туфрак дымлылыгы 6 - 18% чикләрендә туфрак өслегеннән 2,5 метрга тигез булган җир зонасында урнашкан торак пункттан читкә авышлык булырга; 1,5 м тирәнлегендә ачык булган һәм аннан түбәнрәк, туфрак дымлылыгы белән туфрак өслегеннән 2,5 метр ераклыкта булырга тиеш.

Зиратлар территориясендә юл челтәрен, су сиптерү суүткәргечен яки шахта коеларын, тышкы яктыртуны күздә тотарга кирәк.

Җирләү участокларының күләмнәрен 12 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

12 нче таблица

Күмү участокларының күләмнәре

Бер дәрәҗәдә җирләү саны бер урында	Күмү участогы күләмнәре	
	Киңлеге, метр	Озынлыгы, метр
1	1,0	2,0
2	1,8	2,0
3	2,6	2,0
4	3,6/1,8	2,0/4,0
5	2,6	4,0
6	2,6	4,0

4.9. Җәмәгать тәртибен саклау өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары.

Халыкның җәмәгать тәртибен саклау объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең, мондый объектларның шәһәр җирлеге халкы өчен территориаль яктан файдалану дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен 13 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

13 нче таблица

Җәмәгать тәртибен саклау өлкәсендә җирле әһәмияттәге объектлар өчен

билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь мөмкин булган дәрәҗәсе
1	Тәртип саклау буенча сайлау пункты	Торак төркеменә гомуми мәйданның 10 кв. метры	800 метр җәяүлеләр йөри алырлык

Полициянең участок пункты, кагыйдә буларак, административ участок (микрорайон) үзәгендә урнашырга тиеш.

4.10. Шәһәр җирлегенең көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын утильләштерү һәм эшкәртү өлкәсендәге җирле әһәмияттәге объектлары, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр

Торак пунктларның торак зоналарында автомобиль транспорты өчен керү юллары белән тәэмин ителгән каты көнкүреш калдыкларын җыю өчен контейнер мәйданчыкларын урнаштыру күздә тотыла.

Тиешле күләмдә контейнер мәйданчыкларын билгеләү өчен, контейнерлардан файдаланучы халык санынннан, калдыкларны туплау нормаларыннан, калдыкларны саклау срокларыннан чыгып эш итәргә кирәк. Контейнерларның исәп-хисап күләме аеруча зур белем бирү чорларында калдыкларны фактта туплауга туры килергә тиеш.

Көнкүреш калдыкларын туплау нормалары күрсәткечләрен СП 42.13330.2016 «Шәһәр төзелеше» СНиП 2.07.01-89 Актуальләштерелгән редакция кабул итәргә тиеш. 14 нче таблицада китерелгән шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү.

14 нче таблица

Коммуналь калдыкларны туплау нормативлары

Көнкүреш калдыкларының төрләре	Елына 1 кешегә көнкүреш калдыклары саны	
	кг	литр
Каты: - суүткәргеч, канализация, үзәк җылылык һәм газ белән җиһазландырылган торак биналардан; - башка торак биналардан	190 – 225 300 – 450	900 – 1000 1100 – 2000
Иҗтимагый биналарны исәпкә алып, каты көнкүреш калдыкларының гомуми саны	280 – 300	1400 – 1500
Шоулардан сыеклык (канализация булмаганда)	–	2000 – 3500
Урам, мәйданнар, паркларның каты көнкүреш калдыкларының 1 кв.метрында смета	5	8
Искәрмә. Калдыкларны туплау нормаларын зур шәһәр торак пунктлары өчен кабул итәргә кирәк. Эре габаритлы көнкүреш калдыкларын туплау нормаларын каты көнкүреш калдыкларының китерелгән күрсәткечләреннән 5 % күләмендә кабул итәргә кирәк.		

Җыеп килә торган көнкүреш калдыкларының исәп-хисап күләмен (һәр 5 ел

саен) вакыт-вакыт факттагы мәгълүматлар буенча ачыкларга кирәк.

Каты коммуналь калдыкларны җыю өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре 15 нче таблицада бирелгән.

15 нче таблица

Каты коммуналь калдыкларны җыю өлкәсендә шәһәр җирлегенең җирле әһәмияттәге объектлары өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь мөмкин булган дәрәҗәсе
1	Шәһәр җирлекләре территориясендә ККК җыю объектлары (калдыкларны туплау урыннары)	100%	100 метр

Санитария законнары таләпләрен үтәү максатларында, контейнерлар урнаштыру өчен мәйданчыклар торак йортлардан кимендә 20 метр ераклыкта, әмма 100 метрдан артмаска тиеш. Каты коммуналь калдыклар өчен контейнерлар урнаштыру өчен махсус мәйданчыклар транспорт өчен уңайлы керү юллары булырга тиеш. Мәйданчык су үткәрми торган өслекле ачык мәйданчык проектлана. Мәйданчыкларның күләме кирәкле санда контейнерлар урнаштыруга исәпләнгән булырга тиеш, ләкин 5 тән дә артык түгел.

Махсус техника (ә нәкъ менә транспорт һәм чүп ташу машиналарын җыючы) саны төбәк операторы һәм территорияне санитар чистарту схемасы белән билгеләнә.

Коммуналь калдыкларның тәүлеклек туплануын, аларны чыгару чорын (тәүлек саен) һәм контейнерның сыйдырышлылыгын исәпкә алып, контейнерларның тиешле күләме санала (1,1 м3).

Контейнерларның 50% ы сортларга аерылырга тиешле ККК калдыклары (икенчел чимал) өчен кулланырга киңәш иткән очракта. Куркыныч ККК (яктырту җайланмалары, терекөмеш, батарея һәм аккумуляторлары (автомобильдән тыш) булган электр лампалары, куллану үзенчәлекләрен югалткан терекөмешле градусниклар махсус билгеләнгән контейнерларга (кызгылт сары төстәге) әйләнә-тирә мохиткә зыян китерми торган һәм зыян китерүне тыя торган антивандаль башкаруда тупланырга тиеш.

Контейнер мәйданчыкларын урнаштыру урыннары торак территорияләрдә ККны җыю, вакытлыча саклау буенча тәкъдимнәрне исәпкә алып территорияне санитар чистарту схемасы белән төгәлләштерелә.

Төзелә торган 5 катлы һәм аннан да күбрәк каттагы торак йортларда чүп үткәргечләрне "Торак һәм иҗтимагый биналарның һәм корылмаларның чүп-чар үткәргечләре" таләпләренә туры китереп башкарырга кирәк.

Торак төзелеше территориясендә үзәкләштерелгән су чыгару системасы белән тәэмин ителмәгән сыек көнкүреш калдыкларын җыю өчен, ишегалды үләннәрен карарга кирәк.

Вокзаллар, рекреацион, иҗтимагый объектлар территорияләрендә, җәмәгать транспорты тукталышларында, мәйданнарда һәм урамнарда чүп савытлары урнаштырырга кирәк.

Урманнар арасындагы ераклык 100 метрдан артмаска, торак пунктларның җанлы территорияләрендә 40 метрдан артмаска тиеш.

4.11.Шәһәр җирлегенең муниципаль район чикләрендә һәм шәһәр җирлекләренең торак пунктлары чикләрендә торак пунктлар чикләреннән тыш транспорт хезмәте күрсәтү һәм җирле әһәмияттәге автомобиль юллары өлкәсендәге җирле әһәмияттәге объектлары.

Шәһәр җирлекләре территориясендә автомобиль транспорты юлы барлык биналарга һәм корылмаларга тәэмин ителергә тиеш.

Административ һәм сәүдә үзәкләре, кунакханәләр, театрлар, күргәзмәләр һәм базарлар тирәсендә шәһәр халкының җәяүлеләр юллары (тротуарлар, мәйданчыклар, баскычлар) белән тәэмин ителеш дәрәҗәсе «пик» сәгатенә җәяүлеләр агымының 0,3 кеше/кв. метрдан артмавын тәэмин итү шартларының үтәлешенә туры килергә тиеш; завод алды мәйданнарында, спорт-тамаша учреждениеләре, кинотеатрлар, вокзаллар тирәсендә - 0,8 кеше/кв. метрдан артмаска тиеш.

Шәһәр җирлеге халкы өчен җәмәгать пассажир транспорты тукталыш пунктларының территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә файдалана алуының исәп-хисап күрсәткечләрен 16 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк. Шәһәр җирлегендәге халыкның әлеге объектлар белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре билгеләнми.

16 нче таблица

Җәмәгать пассажир транспорты тукталыш пунктларының территориаль файдалана алырлык максималь дәрәҗәдә булу күрсәткечләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкка территориаль керүнең максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе (м)
1	Тулаем торак пункт буенча калган пунктлар	500
2	Калган пунктлар гомумшәһәр үзәгендә	250
3	Җитештерү зоналарында калган пунктлар	400*
4	Массакүләм ял һәм спорт зоналарында калган пунктлар	800 **
5	Аз катлы торак төзелеше территориясендә эчке элемтәләр өчен калган пунктлар: яшәү урыннарыннан массакүләм булу объектларыннан	 200 250
* күрсәткеч үтеп йөри торган предприятиеләрдән тукталыш пунктына кадәр җәяүлеләр өчен мөмкин булган максималь ераклыкны аңлата ** күрсәткеч массакүләм ял һәм спорт объектының төп керү урыныннан тукталыш пунктына кадәр җәяүлеләр өчен мөмкин булган максималь ераклыкны аңлата		

Җәмәгать автомобиль транспорты тукталышлары урыннарында тукталыш һәм утырту мәйданчыклары, пассажирлар өчен павильоннар күздә тотыла.

Тукталыш мәйданчыкларының киңлеген юлның төп полосаларының тигез киңлегендә, ә озынлыгын - бер мәртәбә тукталучы автобуслар санына бәйле рәвештә, әмма кимендә 10 метр кабул итәргә кирәк.

Халыкның индивидуаль җиңел автомобильләр белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәҗәсе күрсәткече 1000 кешегә 314,5 җиңел автомобиль кабул ителә.

Шәһәр җирлегенең халыкны җиңел автомобильләрне даими саклау өчен корылмалар белән тәэмин итүнең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре, торак фонды категориясенә һәм уңайлылык дәрәҗәсенә карап, 17 нче таблицада күрсәтелгән.

17 нче таблица

Җиңел автомобильләрне даими саклау өчен корылмалар белән халыкның минималь тәэмин ителеш дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре

№ т/б	Торак фондының уңайлылык дәрәҗәсе буенча тибы	Фатирга автотранспортны, машина урынын саклау
1	Бизнес-класс	2,0
2	Эконом-класс	1,2
3	Муниципаль	1,0
4	Махсуслаштырылган	0,7
Искәрмә: Селитеб территорияләреннән читтә урнашкан гаражларда җиңел автомобильләр паркының 10%ын сезонлы саклау күздә тотыла.		

Гаражлар һәм җиңел автомобильләр кую урыннары өчен җир кишәрлекләренең күләмен, катларга карап, бер машина урынына алырга кирәк:

- автомобильләрнең җир өсте тукталышлары - 1 машина урынына 25 кв.м;

гаражлар өчен:

бер катлы - 1 машина урынына 30 кв.м;

ике катлы - 1 машина урынына 20 кв.м.

Социаль, иҗтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге объектлар тирәсендә җиңел автомобильләрне вакытлыча саклау (парковкалау), җитештерү һәм рекреация өчен халыкның мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре 18 нче таблицада күрсәтелгән.

18 нче таблица

Социаль, иҗтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге объектлар янындагы җиңел автомобильләрне вакытлыча саклау (парковкалау), җитештерү һәм рекреация өчен, халыкның мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре

Объектлар исемнәре	Исәп берәмлеге	Исәп-хисап берәмлекләренең киләсе санына 1 машина урыны күздә тотыла
Дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары учреждениеләре	Гомуми мәйдан кв.м	200-220
Административ-идарә итү учреждениеләре, җәмәгать оешмалары биналары һәм биналары	Гомуми мәйдан кв.м	100-120
Коммерция-эшлекле үзәкләр, офис биналары һәм биналары, иминият компанияләре	Гомуми мәйдан кв.м	50-60
Банклар һәм банк учреждениеләре, кредит-финанс учреждениеләре	Гомуми мәйдан кв.м	30-35

Белем бирү үзәкләре, үзешчән иҗат үзәкләре, өлкәннәр өчен кызыксынулар буенча клублар	Гомуми мәйдан кв.м	20-25
Югары белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы мәгариф оешмалары	Укытучылар, хезмәткәрләр, студентлар, бер сменада эшләүче	10 студентка 2-4 укытучы һәм хезмәткәр + 1 машина-урын
Гомуми белем бирү оешмалары	Объект	Проектлауга бирем буенча, әмма кимендә 2
Мәктәпкәчә гомуми белем бирү оешмалары	Объект	Проектлауга бирем буенча, әмма кимендә 2
Кибетләр (вак сортлы һәм ваклап сату, гиермаркетлар)	Гомуми мәйдан кв.м	30-35
Азык-төлек һәм (яисә) азык-төлек булмаган төркемнәргә (сәүдә үзәкләренә, сәүдә комплексларына, супермаркетларга, универсамнарга, универсамнарга, универмага һ.б. вакыт-вакыт ихтыяҗ товарларының киң ассортименты булган сәүдә билгеләнешендәге объектлар).	Гомуми мәйдан кв.м	40-50
Базарлар даими: универсаль һәм азык-төлек булмаган - азык-төлек һәм авыл хуҗалыгы	Гомуми мәйдан кв.м	30-40 40-50
Даими рәвештә җәмәгать туклануы предприятиеләре (рестораннар, кафелар)	Утырту урыннары	4-5
Мунчалар	Бер тапкыр килүчеләр	5-6
Кунакханә	Урын	5-6
Музейлар	Бер тапкыр килүчеләр	6-8
Кинотеатрлар	Тамаша урыннары	8-12
Китапханәләр, интернет-кафе	Даими урыннар	6-8
Өстәмә-күңел ачу учреждениеләре	Бер тапкыр килүчеләр	4-7
Хастаханәләр	Коек	14
Поликлиникалар	Алмашка килү	20
Спорт комплекслары һәм трибуналы стадионнар	Урын	25-30
Сәламәтләндерү комплекслары (фитнесклубалар, ФОК, спорт һәм тренажер заллары)	Гомуми мәйдан кв.м	25-55
Җирле һәм район хезмәт күрсәтү дәрәҗәсендәге муниципаль балалар физкультура-савыктыру объектлары (150 - 500 кв.м мәйданлы тренажер заллары)	Бер тапкыр килүчеләр	8-10
Махсуслаштырылган спорт	Бер тапкыр килүчеләр	3-4

клублары һәм комплекслары		
Бассейннар	Бер тапкыр килүчеләр	5-7
Автовокзаллар	Пассажирлар сәгатенә пик	10-15
Ял зоналарында Пляжлар һәм парклар	100 бер тапкыр килүче	15-20
Кыска вакытлы ял базалары (спорт, чаңгы, балык тоту, аучылык һ.б.)	100 бер тапкыр килүче	10-15
Ял һәм шифаханәләр, шифаханә-рофилакторияләр, предприятиеләрнең ял базалары һәм туристлык базалары	100 ял итүче һәм хезмәт күрсәтүче персонал	3-5
Искәрмә: Тәүлеклек эшли торган төрле режимлы объектлар төркеменә хезмәт күрсәтү стоянкаларын проектлаганда һәр объект буенча 10-15 %ка машина урынының исәп-хисап санын киметү рөхсәт ителә.		

Торак зоналар территориясендә, халыкка мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү учреждениеләре, сәүдә һәм ял предприятиеләре, спорт биналары һәм корылмалары янында, хезмәт кушымтасы урыннарында (бер урыннан да ким булмаган) автостоянкаларны проектлаганда инвалидларны транспорт өчен аерып күрсәтергә кирәк.

4.12. Шәһәр җирлегенең территорияләрне төзекләндерү һәм яшелләндерү өлкәсендәге җирле әһәмияттәге объектлары.

Гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр белән халыкның тәэмин ителеш дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен 19 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

19 нче таблица

Күпләштерелгән территорияләр белән халыкның тәэмин ителешенең минималь мөмкин булган дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре

Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе (кв. метр/кеше).	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь мөмкин булган дәрәҗәсе
Гомуми файдаланудагы яшел территорияләр	10	билгеләнми
Искәрмә. Урманнар әйләнәсендә урнашкан торак пунктлар өчен эре елгаларның һәм сулыкларның яр буе зоналарында гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр мәйданын кечерәйтү рөхсәт ителә, әмма ул 20 %тан артмый. яшелләндерелгән территориянең аерым участоклары мәйданына балаларның ялы, уеннары өчен мәйданчыклар, җәяүлеләр өчен юллар керә, әгәр алар участокның гомуми мәйданының 30%ыннан артмаса.		

Торак пунктта яшел утыртмаларны планировка структурасын һәм җирле шартларны исәпкә алып, бердәм система рәвешендә күз алдында тотарга кирәк. Торак пунктның яңа территорияләрен проектлаганда һәм булганнарын реконструкцияләгәндә гамәлдәге яшел утыртмаларны максималь саклауны һәм файдалануны күздә тотарга кирәк.

Гомуми файдаланудагы яшелләндерү объектлары мәйданнарын парклар - 10 гектардан да ким булмаган күләмдә, бакчалар - 3 гектардан ким булмаган күләмдә; скверлар - 0,5 гектар күләмендә кабул итәргә кирәк.

Торак пунктлар территориясендә төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларын урнаштыру принципларын, объектлар параметрларын «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү».

4.13. Шәһәр җирлегенең халыкны электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү өлкәсендәге җирле әһәмияттәге объектлары.

4.13.1. Шәһәр җирлеге халкының электр белән тәэмин итү объектларында норматив ихтыяҗын билгеләүгә тәкъдимнәр.

Электр белән тәэмин итү системаларын проектлауны РД 34.20.185-94 «Шәһәр электр челтәрләрен проектлау инструментлары» (2 бүлек), 31-110-2003 «Торак һәм иҗтимагый биналарның электр җайланмаларын проектлау һәм монтажлау» (6 бүлек), «ФСК ЕЭС» ААҖнең техник сәясәт турындагы нигезләмә (2 бүлек) таләпләре нигезендә билгеләнә торган электр йөкләнеше күрсәткечләре нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Беренчел исәпләүләр өчен торак пунктлар территорияләренең чагыштырма исәп-хисап йөкләнешенең зур күрсәткечләрен 20 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

20 нче таблица

Электр энергиясе чыгымының эре күрсәткечләре

<table>
<tr><th rowspan="4">Халык саны (мең кеше)</th><th colspan="6">Торак пункт</th></tr>
<tr><th colspan="3">табигый газдагы плитәләр белән (кВт/кеше)</th><th colspan="3">стационар электр плиталары (кВт/кеше) белән</th></tr>
<tr><th rowspan="2">тулаем торак пункт буенча</th><th colspan="2">шул исәптән:</th><th rowspan="2">тулаем торак пункт буенча</th><th colspan="2">шул исәптән:</th></tr>
<tr><th>үзәк</th><th>микрорайоннар /төзелеш кварталлары</th><th>үзәк</th><th>микрорайоннар /төзелеш кварталлары</th></tr>
<tr><td>3-50</td><td>0,43</td><td>0,55</td><td>0,40</td><td>0,52</td><td>0,65</td><td>0,50</td></tr>
<tr><td>3 тән кечерәк</td><td>0,41</td><td>0,51</td><td>0,39</td><td>0,50</td><td>0,62</td><td>0,49</td></tr>
<tr><td colspan="7">Искәрмә:
1. Торак пунктта газ һәм электр плиталары булган торак йортлар булганда күрсәткечләр интерполяция ысулы белән аларның нисбәтенә пропорциональ рәвештә билгеләнә.
2. Торак пункт үзәге төшенчәсе дигәндә территорияне төрле административ, мәдәни, уку учреждениеләре, сәүдә һәм җәмәгать туклануы предприятиеләре шактый тупланган территорияне аңларга кирәк.
3. Таблицада вак сәнәгать предприятиеләреннән йөкләнеш исәпкә алынмаган. Аларны исәпкә алу өчен түбәндәге коэффициентларны кулланырга кирәк:
- табигый газда плиталары булган торак пунктлар өчен: 1,2 - 1,6;
- стационар электр плиталары булган торак пунктлар өчен: 1,1 - 1,5.
Торак пункт үзәге территориясенә зур әһәмият алырга кирәк.</td></tr>
</table>

Электр энергиясен бүлү системасы киеренкелеген сайлау, перспективалы электр челтәрләре үсешен анализлауны исәпкә алып, Татарстан Республикасы бүлүче электр челтәре комплексы челтәрләрен перспективалы үстерү схемасы нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Торак пунктларның электр челтәрләрен киеренкелек исәпләү срогы һәм киеренкелек системасы чикләрендә аларның үсеш концепциясен исәпкә алып билгеләнә: 35 - 110 - 220 - 500 кВ яисә 35 - 110 - 330 - 750 кВ.

Электр белән тәэмин итү системасының киеренкелеге энергия трансформациясенең иң аз баскычларын исәпкә алып сайланырга тиеш. Якын арада 35 - 110/10 кВ көчәнешләр системасы аеруча максатка ярашлы.

Электр челтәрләрен проектлау, торак пунктларны һәм аларга якын территорияләрне кулланучыларны исәпкә алып, 35 - 110 кВ көчәнешле һәм 6 - 20 кВ көчәнешле электр белән тәэмин итүче челтәрләр белән комплекслы рәвештә башкарылырга тиеш. Шул ук вакытта, ведомство карамагына бәйсез рәвештә, төрле кулланучыларны тукландыру өчен электр белән тәэмин итү системасының аерым элементларын бергәләп куллануны күздә тотарга тәкъдим ителә.

Электр белән тәэмин итү системасын проектлаганда проектлана торган территорияләр категориясе нигезендә аның ышанычлылыгын тәэмин итүгә карата таләпләрне исәпкә алырга кирәк.

Беренче категориягә электр кабул итү бүлмәләре керә, аларның электр белән тәэмин ителешен өзү кешеләр тормышы өчен куркыныч булырга мөмкин, шәһәр хуҗалыгының аеруча мөһим элементларының эшләвен бозу.

Икенче категориягә электр кабул итү бүлмәләре керә, аларның электр белән тәэмин ителешен өзү халыкның шактый санының нормаль эшчәнлеген бозуга китерә.

Өченче категориягә калган беренче һәм икенче категорияне билгеләүгә туры килми торган барлык электр кабул итү бүлмәләре дә керә.

Махсус төркемгә электр кабул итү бүлмәләре керә, аларның өзлексез эшләве кешеләрнең, шартлауларның, янгыннарның һәм кыйммәтле төп җиһазларның зарарлануын булдырмау максатыннан производствоны һәлакәтсез туктату өчен кирәк.

Торак пунктлар территорияләрендә трансформатор подстанцияләрен һәм бүлү җайланмаларын проектлауны гамәлгә ашыру Электр җайланмаларын урнаштыру кагыйдәләре һәм 2006 елның 02 июнендәге «ФСК ЕЭС» ААҖнең техник сәясәт турындагы нигезләмәнең 2 бүлеге таләпләре нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

4.13.2. Шәһәр җирлеге халкының җылылык белән тәэмин итү объектларында норматив ихтыяҗын билгеләүгә тәкъдимнәр.

Җылылык белән тәэмин итү системаларын проектлауны «Җылылык челтәрләре» СНиП 41-02-2003 (5 бүлек), ГОСТ Р 54964-2012 таләпләре нигезендә җылылык белән тәэмин итү ышанычлылыгы буенча кулланучылар категорияләрен исәпкә алып билгеләнә торган исәп-хисап җылылык йөкләнеше күрсәткечләре нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк. Күчемсез милек объектларына экологик таләпләр (А кушымтасы).

Торак пунктлар территорияләрендә үзәкләштерелгән җылылык белән тәэмин итү чыганакларын коммуналь-склад һәм җитештерү зоналарына, җылылык йөкләнешләре үзәкләренә урнаштырырга тәкъдим ителә.

Җылылык белән тәэмин итү чыганакларын, җылылык пунктларын урнаштыру акустик исәпләүләр белән нигезләнгән булырга тиеш.

Җылылык челтәрләрен сузу трассалары һәм ысуллары СНиП 41-02-2003 «Җылылык челтәрләре» (9 бүлек), СП 42.13330.2011 СНиПның актуаль редакциясе 2.07.01-89*. Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү" (12 бүлек).

4.13.3. Шәһәр җирлеге халкының газ белән тәэмин итү объектларында норматив ихтыяҗын билгеләүгә тәкъдимнәр.

Газ белән тәэмин итүнең гамәлдәге системаларын проектлау һәм төзү, реконструкцияләү һәм үстерү «Газ белән тәэмин итү системалары» СНиП 42-01-2002, «Газ белән тәэмин итү һәм газ куллану системаларының куркынычсызлыгы кагыйдәләре» ПБ 12-529-03 таләпләренә туры китереп, Татарстан Республикасын газ белән тәэмин итүнең һәм газлаштыруның генераль схемасы нигезендә торак-коммуналь хуҗалыкны, сәнәгать һәм башка оешмаларны газлаштыру буенча республика программалары нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Газ куллануның зур күрсәткечен түбәндәге күләмдә кабул итәргә кирәк:

- үзәкләштерелгән кайнар су белән тәэмин ителеш булганда - елына 120 куб. м;
- газ җылыткычларыннан кайнар су белән тәэмин иткәндә - елына 300 куб. м;
- кайнар су белән тәэмин ителеш булмаганда - елына 180 куб. м.

Газ белән тәэмин итү һәм газ белән тәэмин итү станцияләре торак пунктлардан читтә урнаштырылырга тиеш.

Газ үткәрү пунктларын торак пунктның торак төзелеше территориясеннән читтә, ялланган яктан урнаштырырга кирәк.

Газ тутыру станцияләрен урнаштыру өчен җир кишәрлекләренең максималь күләмнәре, аларның җитештерүчәнлегенә карап, елына 10 мең тонна - 6 га; елына 20 мең тонна - 7 га; елга 40 мең тонна - 8 га тәшкил итә.

Газ тутыру пунктларын урнаштыру өчен җир кишәрлекләренең күләмен 0,6 гектардан да артык алмаска кирәк.

4.13.4. Су белән тәэмин итү объектларында шәһәр җирлеге халкының норматив ихтыяҗларын билгеләүгә тәкъдимнәр.

Торак пунктларны су белән тәэмин итү системаларын проектлау, шул исәптән су белән тәэмин итү чыганакларын сайлау, су җыю корылмаларын урнаштыру таләпләре нигезендә 30.13330.2012 СНиП 2.04.01-85 * «Эчке суүткәргеч һәм биналарны канализацияләү» Актуальләштерелгән редакциясе, СП 31.13330.2012 СНиП 2.04.02-84 «Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар", СП 42.13330.2011 СНиП 2.07.01-89 Актуальләштерелгән редакция. Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү (бүлек 12), СанПиН 2.1.4.1074-01 «Питьевая вода. Эчә торган су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системаларының сыйфатына карата гигиена таләпләре. Сыйфатның контроле. «Кайнар су белән тәэмин итү системаларының иминлеген тәэмин итүгә карата гигиена таләпләре» СанПиН 2.1.4.1175-02 «үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү сыйфатына гигиеник таләпләр. Чыганакларны санитар саклау ", ГОСТ 2761-84 * "үзәкләштерелгән хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү чыганаклары. Гигиеник, техник таләпләр һәм сайлау кагыйдәләре», СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткәргечләрне санитар саклау зоналары».

Халыкның хуҗалык-эчә торган ихтыяҗлары өчен тәүлеккә уртача (бер елга) су куллануның чагыштырма күрсәткечен түбәндәге күләмдә кабул итәргә кирәк:

- эчке суүткәргеч һәм канализация белән җиһазландырылган, ванна һәм җирле су җылыткычлары булган биналар өчен - бер кешегә 200 литр;
- эчке суүткәргеч һәм канализация белән җиһазландырылган биналар өчен, үзәкләштерелгән кайнар су белән тәэмин ителеш тәүлегенә 270 литр тәшкил итә.

Су алу корылмаларының типларын һәм урнашу схемаларын территориянең геологик, гидрогеологик һәм санитария шартларыннан чыгып сайларга кирәк.

Су үткәрү челтәрләрен божра белән проектларга кирәк. Суүткәргечләрнең тупик сызыкларын куллану рөхсәт ителә:

- һәлакәтне бетерү вакытында су белән тәэмин итүдә тәнәфес булуга юл куелса, җитештерү ихтыяҗларына су бирү өчен;

- торбаларның диаметры 100 мм дан артмаган хуҗалык-эчә торган ихтыяҗларга су бирү өчен;

- Янгынга каршы тору яисә хуҗалык-янгынга каршы ихтыяҗлар өчен, линия озынлыгында су тотылуга карамастан, су бирү өчен 200 метрдан да артык түгел.

Биналар һәм корылмаларның эчке суүткәргеч челтәрләренең тышкы суүткәргеч челтәрләре бөгелү рөхсәт ителми.

4.13.5. Су бүлеп бирелгән объектларда шәһәр җирлеге халкының норматив ихтыяҗларын билгеләүгә тәкъдимнәр.

Торак пунктларны канализацияләү системаларын проектлауны уртак таләпләр нигезендә башкарырга кирәк 30.13330.2012 СНиП 2.04.01-85 * «Эчке суүткәргеч һәм биналарны канализацияләү», 32.13330.2012 СНиПның Актуальләштерелгән редакциясе 2.04.03-85* «Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар", СП 42.13330.2011 СНиП 2.07.01-89 Актуальләштерелгән редакция. Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү" (12 бүлек).

Көнкүреш агымлы суларны тәүлеклек уртача уртача исәпләнгән су белән чыгару территориядә һәм яшел утыртмаларда су тотуны исәпкә алмыйча, тәүлеклек уртача уртача уртача исәпләнгән су куллануга тигез итеп кабул ителә.

Территориаль планлаштыру документларын эшләгәндә, уртача тәүлеклек (бер елга) сулыкны аерып алу түбәндәге күләмдә рөхсәт ителә:

- шәһәр торак пунктлары өчен - бер кешегә 550 л/тәүлек;

- авыл торак пунктлары өчен - бер кешегә 150 л/тәүлек.

Агып төшүче суларның чистарту корылмалары мәйданын елның җылы чорында торак пунктны торак төзелешенә карата өстенлек итүче җилләр өчен билгеләнгән яктан су агымы буенча түбәнрәк юнәлештә урнаштырырга кирәк.

Йорт яны җир кишәрлекләре белән индивидуаль йортларда яшәүче халык өчен төзелешнең тыгызлыгы түбән булу, агып төшүче суларны чистартуның үзкыйммәте, рельефның катлаулылыгы аркасында, автоном су чыгару системасын төзекләндерү мөмкин.

Канализациянең автоном системасы агып төшүче суларны өйдән чыгарудан җыюны, аларны чистартыр өчен автоном корылмаларга илтүне, агып төшүче суларны муниципаль районда булган чистарту корылмаларына чыгаруны тәэмин итәргә тиеш. Очкыч корылмаларны йорт биләмәләре территориясендә яки берничә бина өчен аерым торучы чистарту корылмалары итеп (кагыйдә буларак, социаль-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектлары) урнаштыру тәкъдим ителә.

ҮЗЕНЧЕ ПОКАЗАТЛАРЫ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

Нормативлар түбәндәге норматив хокукый актлар таләпләре нигезендә әзерләнгән:

Федераль законнар:

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 2004 елның 29 декабрендәге 190-ФЗ номерлы (02.07.2021 мөх.).

«Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон (01.07.2021).

«Күмү һәм күмү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон;

Россия Федерациясенең башка норматив актлары:

«Методик рекомендацияләр турында» Россия Мәгариф һәм фән министрлыгының 2016 елның 04 маендагы АК-950/02 хаты Россия Федерациясе субъектлары территорияләрендә оптималь урнаштыру критерийларын билгеләү өчен якынча әһәмияткә ия» (2016 елның 08 августындагы).

РФ Сәламәтлек саклау министрлыгының "Ашыгыч ярдәм күрсәтү тәртибен, шул исәптән ашыгыч махсуслаштырылган медицина ярдәмен күрсәтү тәртибен раслау турында" 20.06.2013 № 388н боерыгы

РФ Сәламәтлек саклау министрлыгының "Сәламәтлек саклау өлкәсендә халыкның ресурслар белән тәэмин ителеш нормативларын һәм нормаларын куллану турында методик тәкъдимнәрне раслау турында" 2018 елның 20 апрелендәге 182 номерлы боерыгы.

Россия Мәдәният министрлыгының "Россия Федерациясе субъектларына һәм җирле үзидарә органнарына мәдәният оешмаларын үстерү һәм халыкны мәдәният оешмалары хезмәт белән тәэмин итү буенча методик тәкъдимнәрне раслау турында" 02.08.2017 № Р-965 боерыгы.

Татарстан Республикасының норматив актлары:

Татарстан Республикасының шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары расланды. ТР МКның 2013 елның 27 декабрендәге 1071 номерлы карары белән (19.07.2021 ред).

«Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы;

«Иҗтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән 2024 елга кадәр тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәҗәсен билгеләү турында» 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

«Кама Тамагы муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 24-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (13.12.2014 ел редакциясе).

«Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (4.10.2021 редакциясендә).

«Калдыклар, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә, Татарстан Республикасының территориаль схемасын раслау турында» 2018 елның 13 мартындагы 149 номерлы ТР МК карары.

«Татарстан Республикасында каты коммуналь калдыкларны туплау нормативларын раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 12 декабрендәге 922 номерлы карары.

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының норматив актлары:

Кама Тамагы муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы (актуальләштерелгән редакция), раслаулар. ТР Кама Тамагы МР Советы карары белән 16.12.2013

Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы (кертелгән үзгәрешләр белән), расланган. Министрлар Кабинетының 27.03.2021 нче карары белән.

2015 елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы 2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясен (2019 елның 25 декабренә үзгәрешләр белән) раслау турында (Татарстан Республикасы законнары 05.04.2019 N 31-ТРЗ, 25.12.2019 N 112-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законнары редакциясендә)

2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе, раслаулар. Татарстан Республикасы Кама Тамагы МР Советы карары белән

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең 2017-2021 елларга һәм 2030 елга кадәрге чорга социаль-икътисадый үсеш планы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы Башкарма комитет карары белән расланган.

Проектлау һәм төзелеш буенча кагыйдәләр җыелмасы:

СП 42.13330.2016 "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү. СНиП актуаль редакциясе 2.07.01-89 * (раслаулар). Россия Төзелеш министрлыгы боерыгы белән 2016 елның 30 декабрендәге 1034/пр, 10.02.2017 мөхәррирләрендә).

СП 35-106-2003 «Өлкән яшьтәге кешеләргә социаль хезмәт күрсәтү учреждениеләрен исәпләү һәм урнаштыру».

СП 30.13330.2016 «СНиП 2.04.01-85* «Эчке суүткәргеч һәм биналарны канализацияләү»;

СП 32.13330.2018 «СНиП 2.04.03-85 «Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;

СП 59.13330.2020 «СНиП 35-01-2001 Доступность зданий и сооружений для маломобильных групп населения»;

«Шәһәр һәм авыл җирлекләре территорияләрен тотуга, су объектларына, эчә торган суга һәм эчә торган су белән тәэмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак урыннарына, җитештерү, иҗтимагый биналарны эксплуатацияләүгә, санитар-эпидемиягә каршы (профилактик) чараларны оештыруга һәм үткәрүгә санитар-эпидемиологик таләпләр»;

СанПиН 1.2.3685-21 «Яшәү тирәлеге факторларының кеше өчен иминлеген һәм (яисә) зарарсызлыгын тәэмин итүгә карата гигиена нормативлары һәм таләпләр»;

МДК 11-01.2002 "Россия Федерациясендә зиратларны җирләү һәм тоту тәртибе турында тәкъдимнәр".

Башка документлар:

Янгын сагы объектларын проектлау нормалары. НПБ 101-95 (утв. РФ Эчке эшләр министрлыгының ГУГПС идарәсе, РФ Эчке эшләр министрлыгының 30.12.1994 № 36 боерыгы белән кертелде.

Интернет-чыганаклар:

Территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасы (ТП ФИС) - https://fgistp.economy.gov.ru/.

Дәүләт статистикасының федераль хезмәте - http://gks.ru.

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы администрациясенең рәсми сайты - https://kamskoye-ustye.tatarstan.ru/

Нормативлар әзерләгәндә түбәндәгеләр исәпкә алынды:

– авыл җирлегенең административ-территориаль төзелеше;

– авыл җирлегенең социаль-демографик составы һәм халык тыгызлыгы;

– табигать-климат шартлары;

– Кама Тамагы муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш программасы;

– социаль-икътисадый үсеш фаразы;

– җирле үзидарә органнарының һәм кызыксынган затларның тәкъдимнәре.

Нормативларның төп өлешендә шәһәр җирлеге халкының тәэмин ителешенең минималь мөмкин булган дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре һәм мондый объектларның шәһәр җирлеге халкы өчен максималь мөмкин булган территория белән файдалану дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнгән җирлекнең җирле әһәмияттәге объектлары исемлеге Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 29.2 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән таләпләр, шулай ук нормативлар проектын эшләүгә техник бирем белән билгеләнгән.